

## Streszczenie rozprawy doktorskiej

Autorka: Aleksandra Lyn

Tytuł rozprawy: Slow Design - Immersyjny Kod Projektowania

Rozprawa doktorska zrealizowana w ramach postępowania doktorskiego w Dziedzinie Sztuki, dyscyplinie: Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dziel Sztuki, w ramach Środowiskowych Studiów Doktoranckich na Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie pod kierunkiem prof. dr hab. Beaty Gibały - Kapeckiej  
Kraków 2023

**C**elem badań jest rozpoznanie i zdefiniowanie cech dobrostanu człowieka, egzemplifikacja oraz analiza wybranych, obecnie stosowanych metod projektowych i projektów, a także przedstawienie składowych cech, zasad oraz wartości, które powinny być brane pod uwagę podczas projektowania Miejsca do Życia. Bazując na powyższych danych, chodzi o stworzenie autorskiej metody projektowej Immersyjnego Kodu *Better*, a na przykładzie zaprojektowanego przez autorkę Modelowego Miejsca do Życia przedstawienie zastosowania tej metody.

**P**raca doktorska skupia się na badaniach i eksploracji tematyki projektowania przestrzeni do życia w celu opracowania autorskiego zbioru wartości oraz stworzenia podwalin dla Modelowego Miejsca do Życia. Przestrzeń ta ma przyczyniać się do zrównoważonego i harmonijnego stylu życia. Praca rozpoczyna się wprowadzeniem, które umieszcza badania w kontekście tematu pracy, a następnie w rozdziale pierwszym przedstawia opisowy zakres pracy naukowo-badawczej. W rozdziale drugim omówiona została metodologia badań, w tym przyjęte metody badawcze i podejście projektowe. W rozdziale trzecim przedstawione są przykłady różnych metod projektowania przestrzeni: metodyki prof. Jacka Dominiczaka, takie jak: Dialogiczny proces projektowania, Metodę Siatki Miejskiej i Kodu Tożsamości Lokalnej oraz Dialogiczny Proces Kreacji. Omawia również metody Tomasza Rygalika, jego *Design Doing*, proces projektowy Oskara Zięty oraz metodę nazwaną przez autorkę „standaryzowanym procesem projektowym”. Rozdział kończy się podsumowaniem i wnioskami. Rozdział czwarty prezentuje plan wyjazdów badawczych, który obejmuje prawie 30 odwiedzonych przez autorkę miejsc. Zebrane podczas podróży materiały fotograficzne oraz filmowe zostały zaprezentowane wraz ze szczegółowymi opisami dotyczącymi detali

urbanistycznych i architektonicznych mających wpływ na polepszanie lub pogarszanie jakości życia na terenach miejskich. W rozdziale piątym znajdziemy wymienione i przeanalizowane składniki Modelowego Miejsca do Życia. Zostały tutaj poruszone takie aspekty, jak czynniki psychologiczno-społeczne w tworzeniu modelowych Miejsc do Życia, związek między mieszkaniem a szczęściem, koncepcję odporności i jej zastosowanie w przestrzeniach życiowych, tworzenie zamkniętych obiegów surowców, różnorodność biologiczna, gęstość zabudowy, budynki warstwowe i różnorodność architektoniczna. Znajduje się także omówienie znaczenia transportu, które powinno być zorientowane na sąsiedztwo, dostępność mieszkań i technologie, takie jak: konstrukcje oparte na drewnianych modułach. W rozdziale szóstym zaprezentowane są przykłady zrealizowanych i planowanych kompleksów mieszkaniowych, które promują omawiane wcześniej zasady i wartości. Rozdział kończy się podsumowaniem i kluczowymi wnioskami. Rozdział siódmym powstał, aby zaprezentować Imersyjny Kod *Better*. Omówione zostały poszczególne, moduły tematyczne Imersyjnego Kodu *Better*, w tym odporność, aspekty ekologiczne, elastyczność, różnorodność środowiskowa, różnorodność społeczna, niezależność finansową, wielozadaniowość, lokalna tożsamość, bliskość, inkluzja, mikroklimat, bezpieczeństwo i współposiadanie. Został również poruszony temat, jak i gdzie zastosować Imersyjny Kod *Better* oraz, jaki jest planowany rozwój tego kodu. Rozdział ósmy – ostatni – zawiera podsumowanie całej pracy doktorskiej. Przedstawia wnioski i rezultaty osiągnięte w badaniach oraz ich znaczenie dla projektowania modelowych przestrzeni życiowych. Na końcu znajduje się bibliografia, która odnosi się do wykorzystanych źródeł w pracy oraz spis załączonych ilustracji oraz tabel, służących jako wizualne wsparcie przedstawianych koncepcji i przykładów.

**P**raca ta stanowi studium procesów projektowania oraz składowych modelowej przestrzeni życiowej z wytyczonym głównym celem, jakim jest podniesienie jakości życia ludzi na terenach zurbanizowanych, przy równoczesnym uwzględnieniu aspektów, takich jak: zrównoważoność, elastyczność, różnorodność społeczna i środowiskowa oraz odporność. Poprzez analizę różnych metod projektowych, studium składników modelowego Miejsca do Życia oraz prezentację przykładów zrealizowanych i planowanych kompleksów mieszkaniowych, praca doktorska dostarcza wskazówki dla architektów, urbanistów i projektantów, którzy dążą do tworzenia przestrzeni promującej harmonijne i zrównoważone społeczeństwo.

**B**adania przedstawione w pracy doktorskiej mają istotne implikacje dla przyszłości projektowania przestrzeni życiowych, podkreślają potrzebę uwzględniania aspektów ekologicznych, społecznych i funkcjonalnych w procesie projektowania.

Na podstawie zaprezentowanego Imersyjnego Kodu *Better* autorka stworzyła koncepcyjny projekt Modelowego Miejsca do Życia. Jako przykładową technologię do stworzenia tego typu miejsca, autorka pokazuje rozwiązanie Nomo, którego jest współautorką. Jest to technologia, która dzięki swojej elastyczności w kwestii rozbudowy, przebudowy lub zmiany lokalizacji budynku, pozwala na łatwe dostosowanie architektury

do obecnych i zmieniających się w czasie potrzeb mieszkańców. Immersyjny Kod Better bardzo ściśle określa kolejność postępowania podczas budowania Modelowego Miejsca do Życia. Są to: zawiązanie wspólnoty, konsultacje, wybór miejsca, przeprowadzenie analizy Kodu Tożsamości Lokalnej, wybór technologii oraz budowa zgodnie z wytycznymi modułów. Założeniem takiego miejsca jest odpowiednie dołączenie do istniejącej tkanki miejskiej lub wybudowanie nowej, ale na zasadach prezentowanych w Kodzie Better.

**M**odelowe Miejsce do Życia może być traktowane jako remedium na podmiejskie aglomeracje, które w niczym nie przypominają zdrowej tkanki miejskiej.

Odpowiednio zaprojektowane Miejsce do Życia może być również remedium na największe choroby cywilizacyjne jakimi są otyłość i depresja. Autorka przedstawia szereg badań pokazujących w czym ludzie są do siebie podobni i czego na ogół potrzebują do zdrowego życia w poczuciu dobrostanu. Te podstawowe potrzeby jakimi są więzi społeczne, zdrowe nawyki dotyczące ruchu fizycznego oraz diety są bezpośrednio powiązane z architekturą, architekturą wewnątrz oraz urbanistyką.

**Słowa kluczowe:** Modelowe Miejsce do Życia, planowanie Przestrzeni do Życia, dobrostan, odporność miasta, infrastruktura, urbanistyka, metody projektowe

Aleksandra Lyn